

Huysentruyt Piet, °1695

Jeugdijaren

Piet Huysentruyt werd in ca 1695 geboren te Lendeledede.
Over zij ouders is tot op heden niets bekend.

Beroepsleven

Piet Huysentruyt kwam aan de kost als zanger in herbergen.
Samen met Catherine Decoo trok hij van dorp tot dorp om te bedelen (zie bij "Catherine Decoo").

Landloper

Op 16 juli 1722 verscheen Piet Huysentruyt (27 jaar), samen met Catherine Decoo, voor de rechtbank van Poperinge, met baljuw Charles Bertin Butsel als voorzitter.

Hij had geen vast adres.

Hij bekende dat hij een landloper is.

Hij ontkende dat hij had gestolen.

Hij bekende wel dat hij "vleesschelijke conversatie" had met Catherine Decoo, maar dat hij nog geen kind had verwekt.

Als straf moest hij meteen 2 uur aan de schandpaal staan, vanaf 11u30 tot 13u30, met zes roeden om zijn hals. Hij werd voor eeuwig verbannen uit Poperinge.

In het begin van de 18de eeuw waren de straffen nog gericht op wraak en vergelding. Voor kleine misdrijven volstond een openbare vernedering, bijvoorbeeld aan de schandpaal. De ideeën van de Verlichting begonnen langzaam te rijpen en bereikten een hoogtepunt met de Franse Revolutie. Een tegenslag was niet langer het lot van God, maar via de ratio ging men op zoek naar de echte oorzaak van een afwijking. De landlopers kwamen vanaf dan terecht in een tuchthuis, waar hen via dwangarbeid werd geleerd wat arbeidsvreugde was, zodat ze zichzelf konden "verheffen" in de maatschappij.

Bron:

Verhaal bezorgd door Guido Van der Maliere uit Poperinge.

Navolgend vind je de transcriptie van het proces.

Piet Huysentruyt en Catherine Therese Decoo, landlopers in Poperinge

Actum den **16de july 1722** present d'heeren ende meester Pieter Makeblyde, Jan Philippe Benedictus Petyt, Loys Elle, Carolus Debacker

Tichten omme d'heer Charles Bertin Butsel, bailliu deser stede ende jurisdictie van Poperinghe, waerop ghehoort sal sijn Catherinne Therese Decoe, huysvrouw van Philippe Louis, alhier ghevanghen, verwerreghe ende gheaccuseerde;

Voor mijn heeren burghmeesters ende schepenen der voorschreven stede ende jurisdictie van Poperinghe.

Ten selven daeghe heeft d'heer Charles Bertinus Butsel, ghesisteert de voorschreven Catherine Therese Decoo, de welcke ghevraecht zijnde op de tichten, heeft gheantworte tgonne ter marge van elk artikel gheannotteert staet.

Men sal vraeghen aen de voorschreven gheaccuseerde haeren naem, elde, qualiteyt ende woonste.

*Seght dat haeren naeme is Catherine Therese Decoo, huysvrouwe van Ph!llippe Louis, out vyf en veertich jaeren ofte daer ontrent, ghebooren tot Rousselaere als passant **als ghewonnen in het legher**, sonder domicilie, gaende om haer broot te bedelen binnen den lande met haere ses kynderen.*

Of sy niet en heeft verleet – *verleid* - gheweest tot ses differente keeren van Pieter Huysentruyt ende met hem wegh gheloopen ende of het de laste keer niet en is gheweest dat sij met hem weghgheloopen heeft op Sint Jacobsdagh, wesende den 25ste july 1721 ende tsjdert dien altijt met hem gheweest van d'een stede ofte prochie naer d'andere.

Bekent dit artikel ende seght dat d'eerste reyse als wanneer zij verleet es gheworden, is ghebeurt voor ontrent de drie jaeren.

Of sy niet bij hem gheslapen en heeft ende met hem ghehad **veleeschelycke conversatie** ende bij hem ghewonnen een kynt.

Seght met hem niet gheslaepen te hebben maer bekent met hem vleesschelicke conversatie ghehad te hebben ontrent de vijf en twintigh keeren ende dat tzydert den 25ste july 1721, wesende sint Jacobsdagh lastleden ende seght noyt te vooren met hem dierghelicke vleesschelicke conversatie ghehad te hebben nochte geen kynt bij hem ghewonnen te hebben vermits haer jonghste kynt als nu vier jaer is ofte daer ontrent.

Ende of sij niet en heeft mede gheweest als wanneer den voorschreven Huysentruyt ghestolen heeft in pachthoven ofte elders gelt ofte cleeden.

Ontkent dit artikel ende seght noyt ghehoort te hebben dat Huysentruyt zoude ghestolen hebben veele min met hem gheweest.

't Welcke doende etc. – Butsel

Naer lecture aen haer ghedaen vande voorschreven tichten ende haere antwoorden, seght de selve haere antwoorden te wesen waerachtich, dat sij daerby is persisterende ende heeft gheteekent met haer marcq – niet connende schryven ghevraecht zijnde.

Gesien de antwoorden op de tichten hier vooren, ick versoucke uytter naeme van sijne keyserlycke ende conincklycke majesteyt ende sijn eerwerdichste heere, mijn heere den abt van St. Bertins, heere temporeel deser stede ende jurisdictie van Poperinghe, datter recht sal ghedaen zijn op de bekentenisse van de voorschreven Cathrinne Therese Decoo, inghevolghens de placaten met condemnatie inde costen, actum tot Poperinghe desen 16de july 1722. – C. Butsel

Burghmeesters ende schepenen der stede ende jurisdictie van Poperinghe, ghesien de tichten ende antwoorden, hier vooren als oock de conclusien vanden heer bailliu deser stede gheemploieert voor heesch ten laste van Catherine Therese Decoo, gheaccuseerde, recht doende ten definitieve, **condemneert** de voorschreven Catherine Therese Decoo, gheexponeert te worden **aen het pelloryn** deser stede **met ses roeden aen haeren hals**, den **tyt van twee uren vande elf uren en half tot den een uren en half**, bannende haer ten voorderen **voor eeuwich** uyt dese stadt ende jurisdictie et expres ghebodt van haeren ban, strictelick ende exactelick te onderhouden,

op peine van lyfstraffe ende voordere arbitrarie,

condemneerende haer inde costen vande processe ende mysen van justitie ter taxatie van de wet – actum in caemer desen 17de july 1722 – toirconde als greffier – Leliegeois

Ten selven daeghe is dese sententie ter executie gheleyt

En naast Catherine Therese Decoo, wordt ook 'haar' man of tenminste 'minnaar' verhoord. Het verhoor loopt identiek.

Tichten omme d'heer Charles Bertin Butsel, bailliu deser stede ende jurisdictie van Poperinghe, waerop ghehoort sal sijn **Pieter Huysentruyt** alhier ghevanghen, verweerdere ende gehaccuseerden – voor mijn heeren burghmeesters ende schepenen der voorschreven stede ende jurisdictie van Poperinghe.

Ten selven daeghe heeft d'heer Charles Bertinus Butsel, ghesistert den voornoemde Pieter Huysentruyt den welcken ghevraeght zijnde op de tichten heeft gheantwoort tgonne ter marge van elck artikel gheannotteert staet.

Men sal vraeghen aen den voorschreven gheaccuseerden sijnen naem, elde qualiteyt ende woonste.

*Seght zijnen naeme te zijn Pieter Huysentruyt, gheboortich van Lendelé, out ontrent de seventwyntich jaeren ofte daerby, hebbende geen domicilie maer gaende van d'eene stadt ofte prochie naer d'anderen, **singhende inde herberghen** omme den cost te winnen, ende somwijlen vraeghende zijn broot.*

Of hij niet en is eenen lantlooper sonder styl ende of hij niet ghestolen en heeft in pachthoven ofte elders, gelt ofte cleeden.

Bekent eenen lantlooper te wesen soner styl ofte ambacht, ghelyck in het eerste artikel gheseyt is ende ontkent tsurplus van het artikel.

Of hij niet en heeft tot ses keeren verleet ende weghgheloopen met Catherinne Therese Decoe, huysvrouw van Philippe Louis, vannemaeckre van sijnen style ende of hij de laste keer nie weghgheloopen en heeft met haer op Sint Jacobsdagh, wesende den 25ste july 1721 ende tsydert altijd met haer gheweest, gaende van d'een stede ofte prochie naer d'andere.

Ontkent dat hij Catherinne Deco soude verleet hebben, nemaer alsoo zij van haeren man was ghegaen, dat hij met haer tot ses differente reysen wechghegaen is ende den lasten keer opden 25ste july 1721, wesende sint Jacobsdagh tsydert welcken tyt hy altijd met haer ghegaen heeft van d'eene stadt ende prochie naer d'andere en weet precys niet wanneer hij d'eerste reyse met haer gheweest heeft anders dat het geen vier jaeren gheleden en is.

Of hij bij haer niet gheslapen en heeft ende haer differente keeren vleeschelyck bekent ende of hij by haer niet ghewonnen en heeft een kynt.

Ontkent dit artikel ende niet te min gheconfronteert zijnde, heeft bekent ontrent de vijf en twintich reysen met haer vleeschelycke conversatie ghehadt te hebben ende seght dit artikel eerst ontkent te hebben, omme dat hij niet wel de vraege vanden greffier ghewonnen en heeft en verstant, voorts declareert dat sij voorschreven d'eerste reyse met haer deser conversatie maer heeft ghehadt tot sijdert sint Jacobsdagh lest, ontkent bij haer een kynt ghewonnen te hebben, mitsgaders het jonghste kynt als nu vier jaer out is ofte daer ontrent

Naer lecture aen hem ghedaen vande voorschreven tichten ende antwoorden, bekent de selve zijne antwoorden te wesen waerachtich, heeft daerby ghepersisteert ende gheteeckent met zijn marcq niet connende schrijven, daerover ghevraeght zijnde.

En we krijgen eenzelfde besluit.

Gesien de antwoorden op de tichten hier vooren, ick versoucke uytter naeme van sijne keyserlycke ende conincklycke majesteyt ende sijn eerwerdichste heere, mijn heere den abt van St. Bertins, heere temporeel deser stede ende jurisdictie van Poperinghe, datter recht sal ghedaen zijn op de bekentenisse van de voorschreven Pieter Huysentruyt, inghevolghens de placieten met condemnatie inde costen, actum tot Poperinghe desen 16de july 1722. – C. Butsel

En een gelijke sententie:

Burghmeesters ende schepenen der stede ende jurisdictie van Poperinghe, ghesien de tichten ende antwoorden, hier vooren als oock de conclusien vanden heer bailliu deser stede gheemploieert voor heesch ten laste van Pieter Huysentruyt, gheaccuseerde, recht doende ten definitieve, condemneert de voorschreven Pieter Huysentruyt, gheexponeert te worden aen het pelloryn deser stede, den tyt van twee uren, vande elf uren en half tot den een uren en half, met ses roeden aen den hals, bannende ten voorderen hem voor eeuwich uyt dese stadt ende jurisdictie et expres ghebodt van haeren ban strictelick ende exactelick te onderhouden, op peine van lyfstraffe ende voordere arbitraire, condemneerende haer inde costen vande processe ende mysen van justitie ter taxatie van de wet – actum in caemer desen 17de july 1722 – toirconde als greffier – Leliégeois

Ten selven daeghe is dese sententie ter executie gheleyt

En daarmee waren deze vagebonden oock uit Poperinge verwijderd.